

SNORIS OCH SKVÄTTIS – MYSTERIET MED DE FÖRSVINNANDE HÅLEN

GENRE: Spelfilm
 ÄMNE: Svenska,
 Samhällskunskap
 ÅLDER: Från 7 år (L, M)
 SPELTID: 87 min
 PRODUKTIONSÅR: 2023

LAND: Finland
 TAL: Svenska
 TEXT: Svenska
 REGISSÖR: Teemu Nikki
 ARTIKELNR: ETS5221

Snoris och Skvättis är bröder, och som de flesta syskon är de varandras bästa vänner och bästa fiender. På jullovet åker de till mormor som bor i Finland. Men det är något mystiskt som pågår i mormors lilla stad. Människorna uppträder märkligt, nyckelhålen i mormors hus har försvunnit och när de ska pimpla försvinner hålen så fort de borrats upp. Kan Snoris och Skvättis lösa mysteriet, innan det är för sent?

Filmen bygger på den finska bokserien *Räkä ja Roiskis* av Juice Leskinen.

Filmen och en filmhandledning finns även tillgänglig på finska.

LÄROPLANSMÅL Lgr22

Svenska (åk 1-3)

Tala, lyssna och samtala

- Strukturerade samtal. Att berätta om vardagliga händelser samt att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Att lyssna, ställa frågor och ge kommentarer.
- Att lyssna aktivt och återberätta viktiga delar av ett innehåll.

Språkbruk

- Ord och begrepp för att på ett varierat sätt uttrycka känslor, kunskaper och åsikter.

Svenska (åk 4-6)

Tala, lyssna och samtala

- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser.

Språkbruk

- Ord och begrepp för att på ett varierat sätt uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.
- Formellt och informellt språk. Skillnader i språkanvändning beroende på mottagare, syfte och sammanhang. Ansvarsfullt agerande vid kommunikation i digitala och andra medier.
- Språkbruk i Sverige och Norden. Några svenska dialekter. De nordiska grannspråken. De nationella minoritetsspråken i Sverige.

Samhällsorienterande ämnen (åk 1-3)

Att leva tillsammans

- Samtal om och reflektion över moraliska frågor och livsfrågor med betydelse för eleven, till exempel kamratskap, könsroller och döden.

Samhällskunskap (åk 4-6)

Individer och gemenskaper

- Sociala roller och normer i olika sammanhang, till exempel inom familjen och i vänskapsrelationer. Könsroller, jämställdhet och sexualitet.

Modersmål – Finska (åk 1-3)

Tala, lyssna och samtala

- Samtal om vardagliga företeelser och händelser.

Språkbruk

- Ord och begrepp för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter.
- Ord och begrepp med anknytning till sverigefinsk och finsk kultur.

Modersmål – Finska (åk 4-6)

Tala, lyssna och samtala

- Samtal om egna och andras upplevelser samt om vardagliga företeelser och händelser.

Språkbruk

- Ord och begrepp för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.
- Ord och begrepp med anknytning till sverigefinsk och finsk kultur.
- Likheter och skillnader mellan talad och skriven finska.

Innan ni startar en diskussion kring filmen är det viktigt att läraren/ledaren går igenom handledningen och tänker på hur diskussionen och svaren kan hanteras.

INNAN NI TITTAR

Visa eleverna titelbilden och låt de läsa vad filmen handlar om, antingen individuellt eller tillsammans.

- Vilken typ av film tror ni att detta är? Spännande/läs-kig/rolig?
- Vad tror ni kommer att hända i filmen?

SAMTAL EFTER FILMEN

- Berätta om något eller någon som du tyckte om i filmen.
- Berätta om något eller någon som du inte tyckte om i filmen.
- Är det något som du undrar över efter att ha sett filmen?

FÖRDJUPNINGUPPGIFTER

Den dramaturgiska kurvan

En berättelse, oavsett om det är en film eller bok, är oftast uppbyggd och strukturerad på ett visst sätt för att läsaren eller tittaren ska kunna hänga med och förstå handlingen, men också för att göra den mer fängslande och spännande. Detta är läran om dramaturgi och en klassisk berättelses struktur kallas för *den dramaturgiska kurvan*. Kurvan visar spänningen eller intensiteten genom berättelsen och kan liknas vid formen av en val. Genom att strukturera berättelsen i sju delar som följer valens form skapas en spännande berättelse.

Gå tillsammans igenom de olika delarna i kurvan och låt sedan eleverna individuellt eller tillsammans fylla i vilka scener eller händelser de anser vara filmens olika delar. Läs om den dramaturgiska kurvan på sida 5, och använd stencilen på sida 6.

Fördjupning:

Individuell uppgift: Skriv en kort berättelse: Låt eleverna arbeta individuellt och skriva en kort berättelse där de försöker få med de olika delarna från den dramaturgiska kurvan. De kan hitta inspiration från filmen eller hitta på någonting helt annat. De kan också rita en serie.

Karaktärerna

Filmen är full av knasiga, roliga, modiga och spännande karaktärer.

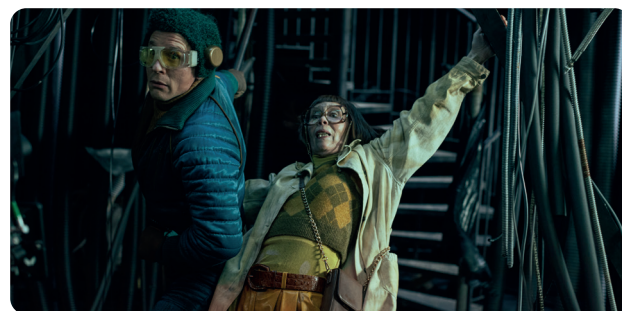
- Hur vet man vem som är huvudperson i en berättelse? Vilka är filmens huvudpersoner?
- Vilka tycker ni är de mest spännande eller mest intressanta karaktärerna?

Fördjupning:

Karaktärer – gruppuppgift: Arbeta först i helklass och låt eleverna räkna upp så många karaktärer de minns från filmen, skriv upp alla namnen så eleverna kan se dessa. Därefter arbetar eleverna vidare i mindre grupper där varje grupp får en eller flera karaktärer tilldelat sig. Sedan skriver de ner vad de vet om respektive karaktär. Hur ser hen ut? Hur betar sig karaktären? Hur pratar och rör sig karaktären? Vad tror de att karaktären drömmer om? Är hen ond eller god?

Fortsättning – individuell uppgift: Varje elev väljer nu en av karaktärerna som de skrivit om och skriver antingen ett dagboksinslag som om de vore karaktären alternativt ritar vad karaktären gör under en händelse i filmen.

Skriv ett brev – individuell uppgift: Låt eleverna skriva ett brev eller rita en teckning till en valfri karaktär ur filmen.

Dagboken

Skvättis och Migrén Junior är båda vän av ordning och de antecknar ofta i sina dagböcker.

- Vad har dagboken och tandtråd att göra med att de två blir vänner till en början?
- Vad händer med Skvättis dagbok?
- Varför tror ni att man skriver dagbok och vad skulle man kunna skriva om i en dagbok?
- Är det någon i klassen som skriver dagbok regelbundet?

Fördjupning

Dagbok – individuell uppgift: Be eleverna skriva dagbok, de kan berätta om vad som hände på morgonen innan de gick hemifrån, om deras väg till skolan och vad som hittills hänt i skolan. De kan också skriva om något helt annat. Målet är att pennan inte ska lämna pappret, om eleverna inte kan komma på vad de ska fortsätta skriva kan de skriva mer om vad de åt, hur vädret är, vilka de träffat eller bara meningen ”just nu vet jag inte vad jag ska skriva mer”. Skrivtid 5 minuter.

Första intrycket och att lära känna någon

Ibland får vi ett första intryck av en person som sen inte stämmer alls med den person vi lär känna med tiden. Vi kan också ha förutfattade meningar om andra personer utan att vi ens har träffat dem.

- Vad är Skvättis första intryck av Migrén Junior, tror ni?
- Hur utvecklas relationen mellan Borgmästare Haloonen och mannen i grannkommunen Annanstans? Vad tycker hon om honom i början? Hur betar hon sig mot honom under filmens gång? Vad händer i slutet mellan dem?

Fördjupning

Grupppuppgift – fördomar: Diskutera tillsammans hur vi ibland dömer personer utan att egentligen veta något om dem och vad våra tankar kan ha för betydelse när vi möter nya människor. Prata gärna om hur vi ska bemöta människor som vi ännu inte känner.

FINLANDSSVENSKA

Finlandssvenska, den variant av svenska som används i Finland. Svenskan är vid sidan av finskan officiellt språk i Finland. Finlandssvenskan skiljer sig från svenskan i Sverige bland annat när det kommer till uttalet.

Källa: NE

FAKTA

SVERIGEFINSKA

Den finska som talas i Sverige kallas för sverigefinska (på finska: ruotsinsuomi). Sverigefinskan ligger nära den finska som talas i Finland, men det finns också vissa skillnader. Eftersom finskan har talats i Sverige under så lång tid, har den status som ett nationellt minoritetsspråk.

Källa: Institutet för språk och folkminnen

Olika sätt att prata

Filmen Snoris och Skvättis är finsk men versionen vi sett var dubbad på svenska. Flera av karaktärerna i filmen talar finlandssvenska, som är en språkvariant av svenska. Alla karaktärerna har också sitt egna sätt att prata på.

- Känner ni till finlandssvenska eller några personer som pratar finlandssvenska? Var tror ni att man pratar finlandssvenska?
- Hur pratar de olika karaktärerna i filmen? Vad använder de för ord? Svär någon? Pratar någon väldigt formellt och korrekt eller informellt? Vad får ni för uppfattning om de olika karaktärerna baserat på hur de pratar?

Fördjupning

Grupppuppgift – Vårt sätt att prata

Låt eleverna arbeta i mindre grupper och ta reda på mer om hur vårt språk påverkar oss.

- Vad kan sättet vi pratar på säga om oss?
- Hur kan vi använda språket på olika sätt, till exempel om vi är arga eller om vi vill övertyga någon om något?
- Påverkas sättet vi pratar på baserat på vem vi pratar med? Hur?

Varje grupp skapar en affisch som besvarar en fråga, antingen från listan eller om de har en egen fråga som de vill besvara. Uppmuntra dem att använda böcker och internet för att hitta fakta, påminn dem om att vara källkritiska men att också använda sina egna erfarenheter och upplevelser. När affischerna är klara presenterar varje grupp vad de kommit fram till, sedan kan affischerna sättas upp på väggen.

Vad hände sen?

I slutet verkar det mesta ha gått bra, invånarna i byn är glada och äter bullar igen och Snoris och Skvättis har kommit fram till att de genom att samarbeta kan lösa problem.

- Vad tror ni hände efter filmens slut?
- Hur tror ni att det gick för de olika karaktärerna?

Fördjupning

Fortsättning – Individuell uppgift: Låt eleverna skriva en fortsättning eller rita en teckning om vad som händer efter filmens slut. Sedan kan de berätta för en klasskompis vad de skrivit eller ritat.

Avslutande frågor

- Vad skulle du vilja säga till Snoris? Till Skvättis? Till Migrén Junior? Eller till någon annan av karaktärerna?
- Vad tror ni att filmen vill berätta för oss eller lära oss?
- Vad skulle ni säga att filmens tema är?

Att läsa vidare

Juice Leskinens böcker om Snoris och Skvättis

Filmen Snoris och Skvättis bygger på den finska bokserien Räkä ja Roiskis skriven av författaren Juice Leskinen. För de elever som har finska som modersmål finns bokserien att läsa.

Tove Janssons berättelser om mumintrollen

En finlandssvensk författare är Tove Jansson som skrivit böckerna om mumintrollen.

DEN DRAMATURGISKA KURVAN

En berättelse, oavsett om det är en film eller bok, är oftast uppbyggd och strukturerad på ett visst sätt för att läsaren eller tittaren ska kunna hänga med och förstå handlingen, men också för att göra den mer fängslande och spännande. Detta är läran om dramaturgi och en klassisk berättelses struktur kallas den dramaturgiska kurvan. Kurvan visar spänningen eller intensiteten genom berättelsen och kan liknas vid formen av en val. Genom att strukturera berättelsen i sju delar som följer valens form skapas en spännande berättelse.

Berättelsens delar

Berättelsens början kallas för **anslag**, här ska vi få ledtrådar om filmens budskap och stämning. Vad kommer vi känna och tänka när vi tar oss igenom resten av berättelsen? Ofta är inledningen spännande så att tittaren eller läsaren ska fångas in och vilja veta vad som händer härnäst.

Sedan kommer en **presentation**, här får vi lära känna berättelsens viktigaste karaktärer och platser. Vi får även en antydning om berättelsens konflikt, alltså vad berättelsen kommer att kretsa kring.

Sen kommer en **fördjupning**, här får vi lära känna karaktärerna och världen runt om dem mer. Tempot kan bli lite långsammare en stund men sedan måste något hända så att den som tittar eller läser inte blir uttråkad.

Dags för **vändpunkten!** Nu händer något med huvudpersonen som skakar om hen. Kanske presenteras ett hot som gör det hela mer spännande igen när vi börjar stiga upp över valens rygg.

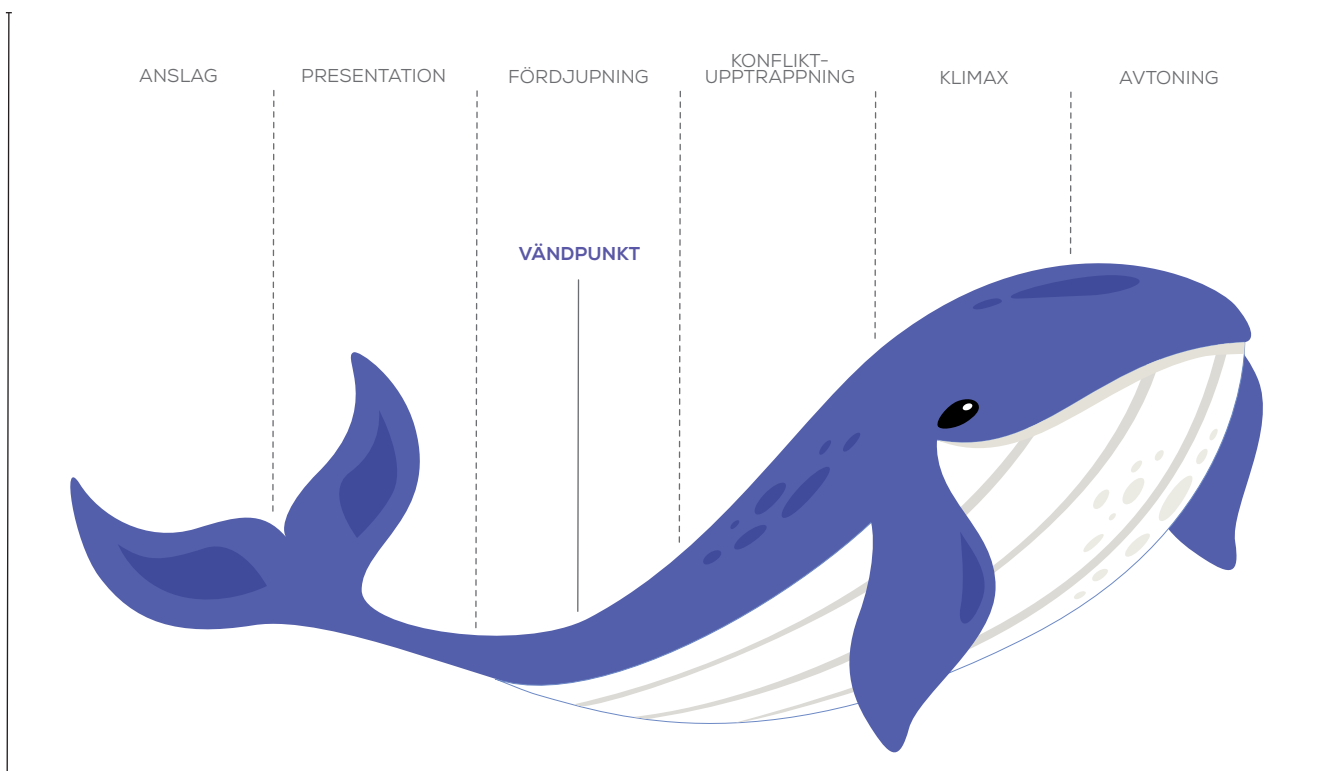
När vi tar oss vidare upp över valens rygg går vi igenom en **konfliktupptrappning**, här kan det varvas med lugna och mer spännande delar. Det vi hela tiden ska undra är om huvudkaraktären klarar av att lösa de problem hen står inför.

Höjdpunkten eller **klimax** är den avgörande striden, här ska vi få veta om huvudkaraktären klarar sig ur situationen som hen hamnat i. Det är den som skapat berättelsen som bestämmer om det blir ett lyckligt slut eller inte! Nu befinner vi oss på toppen av valen.

Det sista i en berättelse är **avtoningen**, spänningen tonas ner, vi får eventuellt veta hur livet kommer se ut framöver för huvudkaraktären och berättelsen avslutas.

Men! Alla berättelser följer inte samma mönster, det finns oändliga möjligheter att skapa en berättelse på!

SPÄNNING

DEN DRAMATURGISKA KURVAN

ANSLAG:

PRESENTATION:

FÖRDJUPNING:

VÄNDPUNKT:

KONFLIKTUPPTRAPPNING:

KLIMAX:

AVTONING: